

KS. ROMAN MAŁECKI

Włocławek–Londyn

WYKŁADY GOŚCINNE W INSTYTUCIE EKUMENICZNYM KUL W 1994 ROKU

Stało się już tradycją, że Instytut Ekumeniczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zaprasza co pewien czas wybitnych teologów innych wyznań chrześcijańskich z wykładami gościnnymi. Praktyka ta, aprobowana i zalecana przez Dyrektorium Ekumeniczne z 1993 r. (DE 81), zmierza do lepszego poznania tradycji innych Kościołów, a przez to służy niewątpliwie wzajemnemu zbliżeniu się podzielonych wyznań chrześcijańskich. Dlatego też także w bieżącym roku swoje wykłady wygłosili: ks. Christopher Lowe, pastor Kościoła anglikańskiego z Londynu: *Kościół jako komunია (A Koinonia of Churches – a Visible Communion, 20 maja)* i ks. prof. William E. Russel, pastor Kościoła ewangelicko-luterańskiego oraz wykładowca z Augsburg College w Minneapolis (USA): *Zapomniany klucz do teologii Marcina Lutra (A Neglected Key to the Theology of Martin Luther, 27 maja)*. Wykłady były tłumaczone na język polski przez prowadzącego obydwie spotkania prof. dra hab. Wacława Hryniewicza OMI. Ponieważ miały one charakter otwarty, stąd też oprócz profesorów i studentów Instytutu Ekumenicznego zgromadziły po około 40 słuchaczy z różnych wydziałów naszego uniwersytetu.

I. KOŚCIÓŁ JAKO KOMUNIA – WYKŁAD KS. CHRISTOPHERA LOWE'A

Prelegent już na samym początku swego wykładu podkreślił, że podjęty przez niego i w taki właśnie sposób sprecyzowany temat należy obecnie do najbardziej istotnych zagadnień ekumenicznych. Idea Kościoła jako komunii jest bowiem żywo dyskutowana we wszystkich niemal dialogach ekumenicznych. Ks. Lowe zaznaczył, iż niewątpliwie w dużym stopniu przyczyniła się do tego odnowiona przez Sobór Watykański eklezjologia katolicka. Jednakże nie omieszkał przy tym zaznaczyć, że – jego zdaniem – śmiałe idee eklezjologiczne podkreślone przez Sobór (szczególnie właśnie myśl o Kościele jako komunii) nie doczekały się w teologii Kościoła rzymskokatolickiego twórczego pogłębienia. Stąd też postulował podejmowanie dalszych prac badawczych w tym kierunku. Przede wszystkim jednak w swoim wykładzie skupił się na możliwości praktycznego wykorzystania istniejącej już pomiędzy Kościołami komunii. Powołał się przy tym na ostatnie, VI Zgromadzenie Ogólne Konferencji „Wiara i Ustrój” w Santiago de

Compostella, którego naczelny temat skupiał się przede wszystkim wokół idei Kościoła jako komunii i wynikających stąd praktycznych wyzwań dla wszystkich Kościołów chrześcijańskich. Prelegent zauważył, że pomimo pewnego zahamowania dynamizmu w oficjalnych dialogach doktrynalnych, w świadomości wiernych dostrzega się duże pragnienie wspólnego przeżywania liturgii (z Eucharystią włącznie). Ks. Lowe powoływał się przy tym na swoje bogate doświadczenia z pobytu w otwartych ekumenicznie parafiach w Niemczech i w Słowacji.

II. ZAPOMNIANY KLUCZ DO TEOLOGII MARCINA LUTRA

– WYKŁAD KS. PROF. WILLIAMA E. RUSSELA

Już we wstępie swego wykładu prelegent wyjaśnił, iż jego zdaniem tym „zapomnianym kluczem” do teologii Marcina Lutra winny być *Artykuły Szmalkaldzkie*. Na potwierdzenie swojej tezy ks. prof. Russel starał się zarysować dość specyficzny kontekst, w którego obrębie to dzieło powstało. Według niego ten właśnie kontekst historyczny i religijny *Artykułów Szmalkaldzkich* oraz głębia treści zawarta w specyficznej strukturze samego dokumentu określają jego zasadniczą wartość dla interpretacji całej teologii Marcina Lutra. Teolog z USA podkreślił, że *Artykuły* powstawały w końcowej fazie życia reformatora, nękanego wtedy ciężką chorobą. Stanowią więc, według niego, swoiste zebranie myśli Lutra, będące niejako jego testamentem. Luter pisał bowiem to dzieło ze świadomością nieuchronnie zbliżającej się śmierci. Ponadto sama treść zawarta w czytelnej strukturze dzieła ukazuje w jasny sposób zarówno elementy wspólne w wierze katolickiej i luterańskiej, jak i zasadnicze różnice teologiczne. W ten sposób – jak mówił ks. prof. Russel – „przyczynia się do jasnego określenia tożsamości wyznaniowej luteran” Niestety, *Artykuły Szmalkaldzkie* włączone do *Księgi Zgody*, zdaniem naszego prelegenta, nie cieszą się dziś u samych luteran takim autorytetem, na jaki z powyższych racji zasługują.

*

Obydwa wykłady z pewnością przyczyniły się do lepszego poznania tradycji Kościołów, które swoimi korzeniami tkwią w Reformacji. Ujawniły to dość długie dyskusje mające miejsce po każdym z wykładów. Aktualnie uczestniczyli w nich nie tylko profesorowie Instytutu, ale także sami studenci. Dyskusje nie ograniczały się tylko do samych problemów teologicznych.

Wielokrotnie dyskutanci podejmowali aktualne problemy, z jakimi borykają się obecnie Kościoły poreformacyjne (m.in. sprawę święceń kapłańskich udzielanych w Kościele anglikańskim).